

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Teknisk gennemgang af glyphosat

Gennemgang for MOF
26. september 2023
Vicedirektør i Miljøstyrelsen
Isabelle Navarro Vinten

Dagsorden

1. Proces for godkendelse af glyphosat
2. EU-fornyelsen, hvad konkluderer EFSA og ECHA
3. De væsentligste problemstillinger
4. Godkendelsesbetingelser
5. Status for reguleringen af glyphosat i Danmark

1. Proces for godkendelse af aktivstoffer

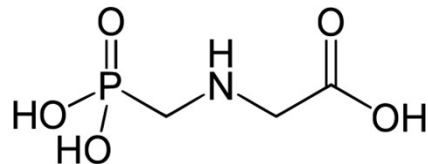
Før et sprøjtemiddel kan anvendes, skal **AKTIVSTOFFET**, dvs. det virksomme stof i midlet, godkendes i EU.

Aktivstoffet skal vurderes ift. sundhed og miljø, herunder grundvand, og der skal være vist sikker anvendelse for ét repræsentativt middel til mindst én anvendelse.

Eksempel: aktivstoffet glyphosat, som indgår i et ukrudtsmiddel, f.eks. Roundup XL til brug før såning i raps, hvor anvendelsen er vist sikker med den ansøgte dosering.

Efter aktivstoffet er godkendt i EU, skal midlet godkendes i Danmark, før midlet må markedsføres og bruges.

Godkendelsen af aktivstoffet skal fornyes efter en periode på normalt 10-15 år.

1. Proces for godkendelse af aktivstoffet glyphosat

Glyphosat blev godkendt første gang i EU i 2002 og fornyet godkendt i EU i november 2017 for en periode på 5 år.

Fire medlemslande og i alt 90 eksperter fra disse myndigheder har i fællesskab lavet vurderingen af den igangværende ansøgning om fornyelse.

EFSA, det europæiske fødevarerikkerhedsagentur, har efterfølgende gennemført en offentlig høring, afholdt ekspertmøder om vurderingen og udarbejdet en konklusion på baggrund heraf.

ECHA, det europæiske kemikalieagentur, har foretaget en harmoniseret klassificering af glyphosat, dvs. de har vurderet, om stoffet fx er kræftfremkaldende eller skadeligt for arveanlæg.

Slutteligt har Kommissionen fremlagt et udkast til beslutningsforslag om fornyet godkendelse af glyphosat for en 10-årig periode.

2. EU-fornyelsen, hvad konkluderer EFSA

EFSA har i juni 2023 udarbejdet konklusionsrapport over risikovurderingen for glyphosat.

Risikovurderingen, som ligger til grund for EFSA's konklusion, er baseret på 180.000 sider med data og information, herunder resultaterne fra 2.400 videnskabelige undersøgelser – fra ansøgninger/industrien og fra uafhængige forskere.

Det er 2-4 gange større dokumentationsmateriale end normalt.

Data er vurderet iht. gældende OECD test-guidelines og EU-vejledninger.

Rapporten er tilgængelig på EFSA's hjemmeside.

180,000
Pages dossier

2,400
Total studies assessed

400
Total entries received from public consultation

90
Experts appointed by EU Member States authorities

2. EU-fornyelsen, hvad konkluderer EFSA

Sundhed – EU-vurderingen viser, at glyphosat:

- er alvorligt øjenskadende
- har lav akut giftighed
- ikke er hudirriterende eller allergifremkaldende
- ikke skader arveanlæggen
- ikke har kræftfremkaldende effekter
- ikke er skadeligt for forplantningsevnen eller for fostre
- ikke er skadende for nerve- eller immunsystemet
- ikke er irriterende for luftvejene
- ikke har indvirkning på tarmfloraen

Desuden er der ikke tegn på, at glyphosat er hormonforstyrrende.

Det Europæiske Kemikalieagentur, ECHAs komite for risikovurdering har i maj 2022 bekræftet, at aktivstoffet glyphosat ikke skal klassificeres som kræftfremkaldende.

2. EU-fornyelsen, hvad konkluderer EFSA

Sundhed – konklusion på risikovurderingen:

- Risikovurderingen har vist, at der er sikker anvendelse for sprøjteførere, arbejdstagere, naboer og forbipasserende
- Der er ikke påvist behov for brug af værnemidler eller risikobegrænsende foranstaltninger, fx handsker

Miljøstyrelsen vurderer, ligesom EFSA, at der er vist sikker anvendelse ift. sundhed for sprøjteførere, arbejdstagere, naboer og forbipasserende.

Fødevarestyrelsen har vurderet, at de niveauer af rester af glyphosat, som man udsættes for gennem kosten, er langt under de sundhedsbaserede grænseværdier.

2. EU-fornyelsen, hvad konkluderer EFSA

Miljø – konklusion på risikovurderingen:

- Glyphosat nedbrydes hurtigt i jord og danner et enkelt nedbrydningsprodukt, AMPA, som nedbrydes langsomt
- Glyphosat og AMPA bindes stærkt til jord
- Modelberegninger viser, at hverken aktivstoffet (glyphosat) eller nedbrydningsproduktet (AMPA) udvaskes i uacceptabelt omfang til grundvand

Miljøstyrelsen vurderer, at test i varslingsystemet for udvaskning af pesticider og grundvandsovervågning bekræfter, at glyphosat og AMPA ikke udvaskes over grænseværdien.

GEUS er enig i denne vurdering.

2. EU-fornyelsen, hvad konkluderer EFSA

Miljø – Konklusion på risikovurderingen:

- Glyphosat udgør ikke en risiko for fugle, regnorme, insekter og bier
- Glyphosat kan udgøre en risiko for små pattedyr for nogle anvendelser baseret på en simpel risikovurdering
- For landplanter er der behov for risikobegrænsende foranstaltninger i form af bufferzoner, hvor der ikke sprøjtes
- For vandorganismer (fisk, dafnier og alger) udgør anvendelsen af glyphosat ikke en risiko, men for vandplanter er der behov for bufferzoner, hvor der ikke sprøjtes

Miljøstyrelsen vurderer, at

- en mere detaljeret risikovurdering tilpasset realistiske danske forhold kan vise sikker anvendelse for pattedyr for alle typer anvendelse
- at der er vist sikker anvendelse for miljø og grundvand, når der fastsættes bufferzoner til natur og vandmiljø.

3. De væsentligste problemstillinger - EFSA

Punkter, hvor EFSA identificerer udeståender - sundhed:

- **AMPA nedbrydes langsomt. Medlemslandene skal derfor bede om studier af rester i fødevarer af AMPA i afgrøder, der dyrkes efter den afgrøde, der er blevet sprøjtet med glyphosat**
- **Medlemslandene skal være opmærksomme på hvilke hjælpestoffer, der er i glyphosatmidlerne, da der har manglet oplysninger om et enkelt stof ifm. EU-vurderingen**

Miljøstyrelsen har i den senest afsluttede revurdering af de danske midler vurderet, at alle hjælpestoffer opfylder kravene.

3. De væsentligste problemstillinger - EFSA

Punkter, hvor EFSA identificerer udeståender - miljø:

- Ved godkendelse af midler med glyphosat skal medlemslandene være opmærksomme på eksponering af vandplanter via afdrift med vinden. Der kan dog vises sikker anvendelse ved brug af sprøjtefri bufferzoner, som reducerer afdriften
- Indirekte effekter på biodiversiteten bør tages i betragtning ved godkendelse af midler. Der mangler dog en fremgangsmåde til at vurdere indirekte effekter af pesticider på biodiversitet

Påvirkninger af biodiversitet vurderes normalt ikke eksplicit for pesticider, men vurderes indirekte ud fra de omfattende test og risikovurderinger for dyr og planter.

Miljøstyrelsen vurderer, at der er vist sikker anvendelse for dyr og planter, forudsat der anvendes bufferzoner til land- og vandplanter.

4. Godkendelsesbetingelser

Kommissionens forslag til godkendelsesbetingelser ift. medlemslandenes godkendelse af midler:

- Medlemslandene bør se på hvilke alternative bekæmpelses- eller forebyggende metoder, der kan være til glyphosat og indføre passende risikobegrænsende foranstaltninger. Fx bufferzoner til vandmiljø eller § 3-arealer
- Kommissionen stiller krav om bekræftende data, som skal indsendes af ansøger, når der er fastsat metoder til at vurdere indirekte effekter på biodiversitet
- Medlemslandene bør i regi af direktivet for bæredygtig anvendelse fremme brugen af integreret bekæmpelse for at reducere afhængigheden af pesticider

4. Godkendelsesbetingelser

Kommissionens forslag til godkendelsesbetingelser ift. medlemslandenes godkendelse af midler:

- **Anvendelse til nedvisning af afgrøder før høst er i strid med god landbrugsmæssig praksis, og disse anvendelser må ikke godkendes i medlemslandene**
- **Medlemslandene skal sikre, at brugen af glyphosat på offentlige områder, som parker, skoler, sportsfaciliteter begrænses eller forbydes**
- **Medlemslandene kan iværksætte monitoringsprogrammer for overfladevand**

5. Status for reguleringen af glyphosat i Danmark

Forbud mod anvendelsen af glyphosat i en række konsumafgrøder er indført pr. 1/7-2018.

Godkendelsen af koncentrerede glyphosatmidler til ikke professionelle brugere er ophørt den 31/12-2019.

Anvendelsen af glyphosatmidler på rekreative arealer, befæstede og stærkt permeable arealer og ikke professionelle klar-til-brug midler skal ophøre 31/12-2023.

Anvendelsen af glyphosatmidler til nedvisning af foderafgrøder skal ophøre d. 30/6-2024.

Andet:

Anvendelsen på offentlige arealer er meget begrænset pga. af den frivillige aftale om afvikling.

5. Status for godkendelse af glyphosatmidler i Danmark

Miljøstyrelsen har i den senest afsluttede revurdering af de danske midler med glyphosat:

- Krævet studier af mulige effekter på arveanlæg for alle midler - og vurderet, at midlerne ikke skader arveanlæg
- Vurderet, at alle hjælpestoffer opfylder kravene
- Fastsat bufferzoner til §3-områder for at beskytte planter i naturområder
- Fastsat bufferzoner til veje, boliger, institutioner og offentlige arealer for at beskytte beboere og forbipasserende

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Tak for ordet

Gennemgang for
miljøordførere (MOF)
26. september 2023
Vicedirektør i Miljøstyrelsen
Isabelle Navarro Vinten